

Belgian Cancer Registry

Sessie 1 (herhalings sessie): Incidentiedatum - basis van diagnose

E-cancerregistration

28/01/2020 www.kankerregister.org | www.registreduncancer.org

Opfrissing basisopleiding

Incidentiedatum - basis van diagnose

Aandachtspunten & FAQ

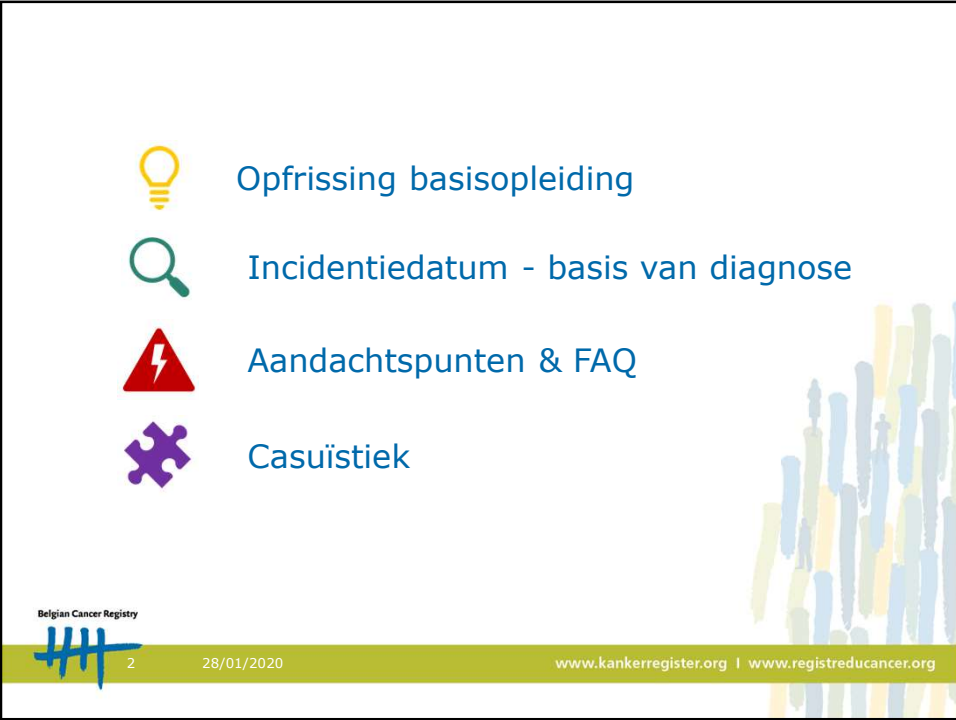

Casuïstiek

Belgian Cancer Registry

2 28/01/2020 www.kankerregister.org | www.registreduncancer.org

Opfrissing basisopleiding

Belgian Cancer Registry

3

28/01/2020

www.kankerregister.org | www.registreducancer.org

Incidentiedatum

= de datum van eerste diagnose van maligniteit

Volgens afnemende prioriteit:

1. 1ste microscopische bevestiging maligniteit (histologie, cytologie, ...)
  - a) **Datum van afname biopsie/ cytologie**
  - b) Datum van ontvangst biopsie/ cytologie door patholoog
  - c) Datum van schrijven van het protocol door patholoog
2. Datum van eerste hospitalisatie **voor kanker**
3. Datum van eerste consultatie **o.w.v. maligniteit** (indien geen hospitalisatie/ambulant)
4. Datum van klinisch of technisch onderzoek
5. Datum begin behandeling voor kanker
6. Datum van overlijden (indien geen enkele andere info beschikbaar)

In de toekomst mogelijk wijzigingen bv. integratie moleculaire merkers.

Belgian Cancer Registry

4

28/01/2020

www.kankerregister.org | www.registreducancer.org

Incidentiedatum

Aandachtspunten

- ✓ GEEN datum NA start van behandeling!
- ⚠ Ook de beslissing om niet te behandelen (90) of weigering van behandeling (95) wordt beschouwd als een behandeling!
- ✓ NIET na overlijdensdatum!
- ✓ Indien enkel jaar en maand gekend => **15/mm/jjjj**
- ✓ Indien enkel jaar gekend => **1/7/jjjj**

Belgian Cancer Registry

5

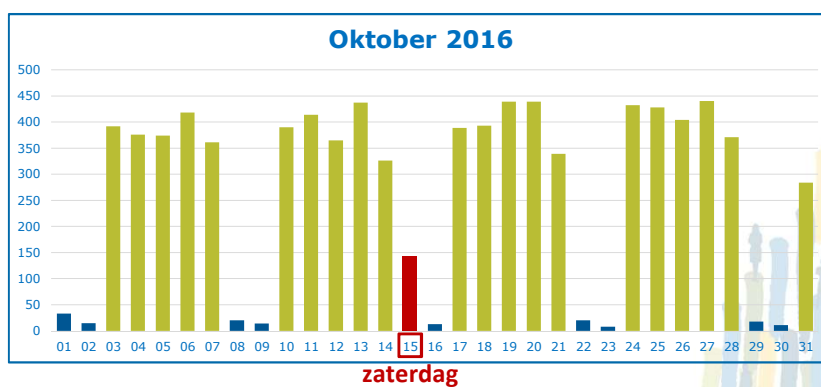
28/01/2020

www.kankerregister.org | www.registreducancer.org

Incidentiedatum

Tracht steeds de exacte incidentiedatum te achterhalen

en vermijd zo te veel registraties met **15/mm/jjjj** !!!

Belgian Cancer Registry

6

28/01/2020

www.kankerregister.org | www.registreducancer.org

 Basis van diagnose

= de meest betrouwbare techniek waarmee de diagnose werd gesteld

MICROSCOPISCH (APO)
 (1 = Autopsie)
 2 = Histologie primaire tumor
 3 = Histologie metastase
 4 = Cytologie / hematologie

NIET-MICROSCOPISCH (geen APO)
 5 = Technisch onderzoek
 6 = Klinisch onderzoek
 7 = Tumormerker (PSA, HCG, AFP, Ig...)
 9 = Onbekend

Vaak meerdere types: codeer de meest betrouwbare techniek volgens afnemende prioriteit:
 2 > 3 > 4 > **7** > 5 > 6

Code 7 enkel te gebruiken bij:

- HCG bij choriocarcinomen
- PSA bij prostaatacarinomen
- AFP bij hepatocellulaire carcinomen in de lever
- Catecholamine afbraakproducten in bloed/urine bij neuroblastomen
- serum Ig bij myeloom en ziekte van Waldenström
- Ig in urine bij myeloom

Belgian Cancer Registry 7 28/01/2020 www.kankerregister.org | www.registreducancer.org

 Basis van diagnose hematologie

 “Soliede” HM (bv. lymfomen, plasmocytomen, myeloïde sarcoom,...)

- diagnose meestal door biopsie van lymfeklier/vaste weefsel massa/beenmerg
- voorkeur voor histologie = 2

 “Vloeibare” HM (bvb. CLL, acute leukemiën (AL), myeloproliferatieve neoplasmen (MPN), myelodysplastisch syndroom (MDS), MPN/MDS, plasmacel myeloom, leukemische fase van een lymfoom,...)

- diagnose meestal door aspiratie van beenmerg/lichaamsvochten/bloed, inclusief immunologische en genetische analyses
- voorkeur voor cytologie/hematologie = 4

→ **2 of 4** > 7 > 5 > 6

Belgian Cancer Registry 8 28/01/2020 www.kankerregister.org | www.registreducancer.org

Incidentiedatum - basis van diagnose

Belgian Cancer Registry

9

28/01/2020

www.kankerregister.org | www.registreducancer.org

**Basis van diagnose en incidentiedatum zijn
onafhankelijk van elkaar:**

Incidentiedatum en basis van diagnose worden LOS
van elkaar bepaald op basis van de richtlijnen die voor
elk van beide parameters afzonderlijk zijn opgesteld!

Belgian Cancer Registry

10

28/01/2020

www.kankerregister.org | www.registreducancer.org

 Basis van diagnose en incidentiedatum zijn onafhankelijk van elkaar

Voorbeeld 1: vrouw, 55jaar

- 27/05/2018: diagnose van invasief ductaal adenocarcinoom van de pancreaskop op basis van cytologie. Start neo-adjuvante behandeling (combinatie radio –en chemotherapie).
- 15/09/2018: heelkunde. APO: invasief ductaal adenocarcinoom van de pancreas.

➔ **Wat is de correcte incidentiedatum en basis van diagnose?**

Belgian Cancer Registry

11

28/01/2020

www.kankerregister.org | www.registreducancer.org

 Basis van diagnose en incidentiedatum zijn onafhankelijk van elkaar

Voorbeeld 1: vrouw, 55jaar

- 27/05/2018: diagnose van invasief ductaal adenocarcinoom van de pancreaskop op basis van cytologie. Start neo-adjuvante behandeling (combinatie radio –en chemotherapie).
- 15/09/2018: heelkunde. APO: invasief ductaal adenocarcinoom van de pancreas.

➔ **Wat is de correcte incidentiedatum en basis van diagnose?**

Antwoord:

Incidentiedatum: 27/05/2018

Basis van diagnose: 2

2 > 3 > 4 > 7 > 5 > 6

Belgian Cancer Registry

12

28/01/2020

www.kankerregister.org | www.registreducancer.org

 Basis van diagnose en incidentiedatum zijn onafhankelijk van elkaar

Voorbeeld 2: man, 71jaar

- 28/06/2018: CT thorax en abdomen longgemetastaseerde niertumor rechts met belangrijke hoeveelheid bilateraal pleuravocht.
- 6/07/2018: start behandeling tumor met sunitinib (thyrosinekinase-inhibitor).
- 12/07/2018: overlijden patiënt.
- Postmortem staal genomen van tumoraal proces thv de rechternier: APO spreekt van papillair niercarcinoom.

→ Wat is de correcte incidentiedatum en basis van diagnose?

Belgian Cancer Registry

13 28/01/2020 www.kankerregister.org | www.registreducancer.org

 Basis van diagnose en incidentiedatum zijn onafhankelijk van elkaar

Voorbeeld 2: man, 71jaar

- 28/06/2018: CT thorax en abdomen longgemetastaseerde niertumor rechts met belangrijke hoeveelheid bilateraal pleuravocht.
- 6/07/2018: start behandeling tumor met sunitinib (thyrosinekinase-inhibitor).
- 12/07/2018: overlijden patiënt.
- Postmortem staal genomen van tumoraal proces thv de rechternier: APO spreekt van papillair niercarcinoom.

→ Wat is de correcte incidentiedatum en basis van diagnose?

Antwoord:

Incidentiedatum: 28/06/2018
 = datum technisch onderzoek
 ≠ datum eerste microscopische bevestiging (12/07/2018), want deze valt na start behandeling (6/07/2018)

Basis van diagnose: 2
 2 > 3 > 4 > 7 > 5 > 6

Belgian Cancer Registry

14 28/01/2020 www.kankerregister.org | www.registreducancer.org

Aandachtspunten & FAQ

Belgian Cancer Registry

15

28/01/2020

www.kankerregister.org | www.registreducancer.org

Cytologie als basis van diagnose

Urinecytologie en cervixuitstrijkje

- onvoldoende zekerheid om te registreren enkel op basis van cytologie
- indien nadien histologische bevestiging: registratie met basis van diagnose 2 en incidentiedatum van cytologie
- indien geen histologische bevestiging, maar toch voldoende klinische argumenten (bv. metastase op beeldvorming of behandeling met chemo/radiotherapie): registratie met basis van diagnose 4 en incidentiedatum van cytologie

Belgian Cancer Registry

16

28/01/2020

www.kankerregister.org | www.registreducancer.org

Cytologie als basis van diagnose

- ✓ Pleuravocht/peritoneaal vocht/lumbaal vocht/...met maligne cellen
→ wel registratie mogelijk op basis van cytologie
- ✓ FNA pancreas/lymfeknoop/...
→ wel registratie mogelijk op basis van cytologie
- ✓ iFOBtest (screeningstest)
→ spoort enkel occult bloed op en is dus geen bevestiging van maligniteit

Belgian Cancer Registry

17 28/01/2020 www.kankerregister.org | www.registreducancer.org

MOC-datum vs. incidentiedatum

De MOC-datum:

- ✓ is een variabele die niet voorkomt op het officiële kankerregistratieformulier (enkel op de bijbehorende documenten voor terugbetaling)
- ✗ mag niet gebruikt worden om de incidentiedatum te bepalen

Let op bij vroegtijdige bespreking op MOC:
Volgt er nadien nog een microscopische bevestiging? Wacht dan even af zodat je de correcte incidentiedatum kan registreren.

Belgian Cancer Registry

18 28/01/2020 www.kankerregister.org | www.registreducancer.org

Doorverwijzing tussen ziekenhuizen

Het kankerregister moet beschikken over een zo volledig mogelijke en correcte registratie van kankergegevens.

- ✓ Indien doorverwijzing na diagnostische biopsie: **geef correcte incidentiedatum door** aan ziekenhuis waar je naar doorverwijst.
- ✓ Indien de incidentiedatum niet gekend vanuit het eerste ziekenhuis: **consulteer het doorverwijzende ziekenhuis** om de correcte incidentiedatum te kunnen invullen en vermijd op die manier registratie van een “incidentiedatum” die vóór de werkelijke incidentiedatum zou kunnen vallen! (cfr. foutief gebruik van 01/01/jjjj als incidentiedatum)

Belgian Cancer Registry

19 28/01/2020 www.kankerregister.org | www.registreducancer.org

Casuïstiek

Belgian Cancer Registry

20 28/01/2020 www.kankerregister.org | www.registreducancer.org

Casuïstiek

Casus 1: vrouw, 65 jaar

- 18/05/2018: gastroscopie met biopsie van de maag. APO: adenocarcinoom, vermoeden metastase van lobulair borstcarcinoom.
- 30/05/2018: biopsie linkerborst. APO: lobulair borstcarcinoom.

→ Wat is de correcte incidentiedatum en basis van diagnose?

Belgian Cancer Registry

21

28/01/2020

www.kankerregister.org | www.registreducancer.org

Casuïstiek

Casus 1: vrouw, 65 jaar

- 18/05/2018: gastroscopie met biopsie van de maag. APO: adenocarcinoom, vermoeden metastase van lobulair borstcarcinoom.
- 30/05/2018: biopsie linkerborst. APO: lobulair borstcarcinoom.

→ Wat is de correcte incidentiedatum en basis van diagnose?

Antwoord:

Incidentiedatum: 18/05/2018

Basis van diagnose: 2

2 > 3 > 4 > 7 > 5 > 6

Belgian Cancer Registry

22

28/01/2020

www.kankerregister.org | www.registreducancer.org

Casuïstiek

Casus 2: man, 75jaar

- 08/03/2018: sterk vermoeden van RCC in de nier op basis van medische beeldvorming. Voorlopig wordt geen behandeling ingesteld.
- 15/09/2018: nefrectomie. APO: papillair niercelcarcinoom.

→ Wat is de correcte incidentiedatum en basis van diagnose?

Belgian Cancer Registry

23

28/01/2020

www.kankerregister.org | www.registreducancer.org

Casuïstiek

Casus 2: man, 75jaar

- 08/03/2018: sterk vermoeden van RCC in de nier op basis van medische beeldvorming. Voorlopig wordt geen behandeling ingesteld.
- 15/09/2018: nefrectomie. APO: papillair niercelcarcinoom.

→ Wat is de correcte incidentiedatum en basis van diagnose?

Antwoord:

Incidentiedatum:

Afhankelijk van hoe de behandelende arts dit radiologisch vermoeden heeft geïnterpreteerd!!!!

- Indien enkel vermoeden met afwachting houding en opvolgonderzoeken worden voorzien om de evolutie van het letsel op te volgen
→ incidentiedatum 15/09/2018
- Indien de patiënt werkelijk beschouwd wordt als een patiënt met RCC
→ incidentiedatum 08/03/2018

Basis van diagnose: 2

2 > 3 > 4 > 7 > 5 > 6

Belgian Cancer Registry

24

28/01/2020

www.kankerregister.org | www.registreducancer.org

Take home messages

- ✓ Incidentiedatum en basis van diagnose zijn onafhankelijk van elkaar.
- ✓ Cytologie is soms niet voldoende als bevestiging voor maligniteit.
- ✓ MOC-datum beïnvloedt de incidentiedatum niet.
- ✓ Indien enkel vermoeden van maligniteit: vraag behandelende arts of deze patiënt reeds als kankerpatiënt wordt beschouwd = belangrijk voor het bepalen van de incidentiedatum.

Belgian Cancer Registry

25

28/01/2020

www.kankerregister.org | www.registreducancer.org

Vragen ?

training@kankerregister.org

Belgian Cancer Registry

26

28/01/2020

www.kankerregister.org | www.registreducancer.org